

Sy-li spěwai,
Pilinje džělat,
Strowja še
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je

Za staw sprócny
Najmój mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwai
Swěrnje džělat
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njobjes mana
Njeh ól khmans
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew še.

✦ Sserbske njedźeliske łopjeno. ✦

W Budyschinje, 10. februara 1924.

Čiždyc a nakład Šmolerjez knihicizkczěrnje a kniharnje šap. družst. s wobm. raf. w Budyschinje.
Wulhadža łóžu šobotu a placzi na mězaz 10 šlotnych pjenještow.

5. njedźela po tšjoch kralach.

Josua 24, 15.

Š blisťeje hory njedawno dele do šerbskeho kraja šhladowach. Šakne bě njebjo. Daloki bě wuhlad — hač dele do čičeje hole. Njeje našch šerbski kraj kaž šahrodka Boža se šwojimi pscheczelnyimi wještami a hórkami, plódnymi polami a šumjazyimi lěšami? A tola, kelko čěžkich starosćow bydli w domach! Šelko njewurjekniwego horja we wutrobach! Šdže je pomoz a rada ša naš, kiž šebi hušto wjazy radžicž njewěmny? Še šastarškich čašow džěnka do našchich šerbskich domow a zyrkwojow muž šastupi, kiž bě něhdže 1280 lět do Šhrystuša žiwoy. Wón ma dobru radu ša naš wšěch, Wón nam pucž pokasacž wě, kiž wšchemu čašnemu a wěcznemu šbožu wjedže. Josua, šraelški wódžer psched naš šupi. A šhto je jeho rada? „Ša paš a mój dom čžemy temu šenjesej šlužicž.“

Wulke, krašne šłowo! Šdy bu rěčane? Wažna šwojatezna hodžina bě, jako Josua wšchě našhonjenja šwojeho žiwjenja, najhlubšche pschěšwědczenja šwojeje wutrobny w tutym šłowje wupraji. Šo wjele bėdženzach bě Šrael šlubjeny kraj šanaan škóncžnje dostat a do njeho šacžahnył. Josua, šwěrný wódžer luda bě šo we wjele próžach šestarił. Džěń žiwjenja šo l wječoru bliži. Šaž pobožny nan psched šwojim domojšicžom rad hiščeže jónkrócž wšchě šwoje džěcži wokoło šebje šhromadži, šo by jim dobru radu ša žiwjenje dał a we wěrje je pokšhnił, tak je Josua štaršchich šwojeho luda hiščeže ras wokoło šebje šjednocžil, šo by šwoju poslednju wolu jim ššemił, prawy pucž ša pschichod jim pokasat a krašne wěrywusnacže psched nimi wotpołožil. Wón šnaje šwój lud, tutón Bohu njedžatowny lud,

kiž je na wšchěch šwojich pucžach w'chudže Bože džimny widžat a šhonit, a tola wšcho šažo šabnył, tutón šhablazny lud, kiž džěnka Bohu šluži a jutje hižo šažo mowym pschiboham wokołnych pohanškich ludow. Šehodla tutón našhony wódžer, tutón muž šhlyneje wěry nočže šwoje šastojnstwo šžacžicž bjes teho, šo njebny přjedny hiščeže pokšledni krócž šwojemu ludu a jeho štaršchim to roššudžaze prašchenje přjódł položil: Šo kotrym pucžu čžecže hič, pod kotrej šhorhoju čžecže štačž, kotremu kralej čžecže šlužicž? A kaž by čžył šwój žyly lud je šobu štorhnyčž a šwoju wěru do šoždeje wutrobny šašchčžepicž, wotpołožil wón jako šwój šwojaty štestament psched nimi to krašne wusnacže: „Ša paš a mój dom čžemy temu šenjesej šlužicž!“ Šo by našch lud a wótžny kraj tola tež wšchudže w kraju, w šschulach, w zyrkwojach a w dom štajšchich wěrywješkolnych a wěryšhlynych wódžerjow měł, kaž Josua bě ša šwój lud! Šožde šłowcžko je wažne, wulke, móžne, krašne w jeho wusnacžu!

Šajpřjódžy to: „Ša“. Šewal njeje w žiwjenju šdóbny, šwoju wokošobu do přědka štaicž. Šonižny čžłowjek to njecžini, ale hđžž šo wo wěru jedna, wo wusnacže našchich najšwojecžišchich pschěšwědczenjow, tam dnyrbimny š dobrym pschikšladom do přědka hič. Šehodla š prawom našch šhěrlušchěr špěwa: Ša wišam twjerdže na Šhrystci.“ — „Ša wěm, do koho wěrju.“ — Šaš tež našch Šuther w škatechšmušku žyle prawje to „ša“ do přědka štaji, hđžž naš w artikšlach wucži: Ša wěrju do Boha Wótža. Ša wěrju do Šesom Šhrysta. Ša wěrju do šwojateho ducha. — Ša „paš“. Šež šažo žyle krótke, male, a tola tak wažne šłowcžko! Šaž škala, na kotrejž šo wšchě žolmny njewěry rošbija, ššeci tu tuto šłowcžko: „Paš“. Šudžžž, kaž Josua, w prawym wokošimšnenju je tež namašacž a ššemu napschecžiwu štačž?

Šdhyž ſti towarſchojo cze wabja, ſmiejſch potom móz, jim wotmol-
wicz: Ja pať njeńdu ſ wami? Šdhyž wěry dla cze hanja, ſmiejſch
móz, jich wotpoła'acz: Ja pať wotſtanu pſchi ſwojej wěry? Šdhyž
do'cz, ſo wuſnacž: Ja pať lubuju moju zyrkej!? Lóhke huſto
njeje, ſam mješ wjele druhimi ſa ſwoje pſchewědčenje wu-
ſtupicz, tola něſchto wulke a kraſne to p'čezjo je a dwójzhy nuſne
w naſchym czaſu wotpada a wojowanja!

„Ja pať a m ó j d o m“. Luboſniſche něſchto nihdže na ſwě-
cze njeje, hacž pobožny, ſchecſzjanſki dom. Tu ſo najwutrob-
niſcho ſ wjeſchym ſobu wjeſela a ſ plaſazym plaſaja. Šdhyž je
ſwět nam rany nabit, hdyž czežke ſtaroscze wutrobu cziſczeža,
nihdže na ſwěcze njeje žaneho mēſta, hdžež bychu rany tať lóhko
ſo hojite, ſtaroscze tať lóhko ſo ſ wutroby brate, byly tať lóhko
ſo ſetřewate, tať w towarſtwje najlub'chich, kiž je miſy Bóh nam
do žiwjenja dat. A tola, hdyž wulki twarjer ſ wyžoſa nam
naſche domy njetwari a naſche mandželſtwa njeſwojeczi a na'che
džeczi wotežahnycž njeponha, potom tola naſchym domam a
ſwójbam najlěpſche pobrachuje. Tuž, ſerbiſki lud, ſlyſch ja
wulki tu wulki, ſwójatu wěroſcž, tuž, ſerbiſzy mandželſzy na-
piſajcze ſebi wſchitzy na ſcžěnu abo hiſcže radſcho do wutroby
to kraſne heſto Joſuwowe: „Ja pať a mój dom chzemy tenu
ſnjeſej ſlužicž! To je pſchczo jara ſrudnje, hdyž we wěry we
domje p'čes jene njeſchmy. Někotra njetwēſta je ſo nadžijala:
Ja chzu ſpytacž, jeho ſ Bohu wrócicž. Šdhyž je ſo ſ Božej po-
mozu radžilo, je to njetwurekniwoje wulki ſtutk, wot Boha ſdalenu
duſchu ſaſo ſ Bohu wjeſcž a pſchi nim ſdžeržecž, ale tať huſto
je nawopaf! Kať někotry wěryjazy ſtaw je runje w ſwojim domje
pod wſchědnym wliwom njetwěry ſwoju wěru ſhubit. Kať ně-
kotra macž tež w lubym ſerbiſkim kraju žaruje: „Ja wſchaf wo-
ſtanu pſchi mojim ſnjeſu, ale bēda, bēda, moje wobohe ſabludžene
džeczi! Božo, ſmil ſo! Kať někotremu džěcžu ſo hižo w ſtar-
ſchijſkim domje w'cha wěra ſ wutroby ſhubi a rubi. Kať ſbožo
pať je w domje, hdžež ſu wſchě ſtawy pſches jene we wuſnacžu:
„Wny chzemy tenu ſnjeſej ſlužicž!“ Niž ſwěczi a jeho lóſchtam,
niž mamonej a jeho kublam, niž prózy a jeje ſtaroscžam, niž
njetwěry a materialijmej naſcheho czaſa je naſch ſerbiſki lud
něhdy ſo ſlubit, ale Bohu, kiž je tať widomnje we wſchěch wicho-
rach lētſtotekow ſ nami byl a naſ ſdžeržaf. Jemu chzemy ſlu-
žicž wſchitzy, wny ſerbiſzy nanojo ſ bibliju w ruzy, wny ſerbiſke ma-
czerje ſ modlitwami ſa waſche džeczi. Šchtož wěrimy, wuſna-
waljmy! Šchtož wuſnajemy, wopokažmy tež w žiwjenju. Po-
tom njebudže žadyn pucž pſcheczežki a žadyn wopor pſchewulki.
S Bohom ſo wſcho ſnjeſe, pſchewinje, p'čeczeſpi. Wſcha ſo
položi, poſylni, roſſwětlj pſches ſylnu, wjeſeku wěru! To je
tež na'ch pobožny ſpěwar ſhonit, kiž naſ napomina.

ſchecſzjanow, ſluž Bohu ſwěru
Domach ſ tymi ſwojimi!
Poſylni pſches to ſwoju wěru,
Sahor ſo we luboſczi!
Boha ſnjeſa wſchědnje ſhwalicž;
Jemu džakny wopor palicž,
To czi dawo wjeſele,
Měr, troſcht, móz do wutroby!
Samjeń!

Valentin Arnocht Löcher.

A jeho 175 lětnym ſmjertninam.

Pſched někotrymi njeđželcmi haſke móžachmy ſpominacz na
250 lětne narodniny tuteho, haj móžemy prajicž, najſlatowniſcheho
Drježdžanſkeho ſuperintendenty, kiž tam wot 1709 hacž ſ ſwojej
ſmjerczi, 9. maleho róžka 1749, ſtutkowacze. Wjele mējeſche

wojowacz tehdom tež na theologijſkim polu; jaťo poſledni faſtu-
pjer tať mjenowaneje lutherſkeje orthodoxije wuſtupowacze pſche-
cziwo pietijmej, kiž mēje'che tehdom w Spenerju ſwojeho ſlatow-
neho a dalſo ſnateho faſtupjerja. Ale ſchto ma to wſchitko nam
dženka prajicž? Tute theologijſke ſwady ſu ſo dawno ſabyſe, a
to'la ma wón tež nam dženka hiſcže wjele prajicž a naſ ſhutnje
a raſnje napominač. Wěſo niž ſwojeho theologijſkeho pſche-
ſwědčjenja dla, ale jaťo wojowaf a raſny faſtupjer ewangel-
ijſkeje wězy a wěry, kotrejž tehdom ſakitaſche pſchecziwo katal-
ſkemu hibanju, kiž ſo wot Drježdžanſkeho dwora roſp'chěſcže-
racž hrožicze, a kotrenuž ſ wuſpěchom napſchecziwo džekacze.
Jaťo tajki, tať ſo nam w ſwojim ſpiſku „Thimotheus Varinus“
poſaſa, kiž pſchecziwo Romej piſa'che, ma wón woſebje nam,
dženſniſchym hiſcže wjele prajicž. Waj hdy by dženka jaťo
p'chijſchoť, ſ žylej ſwojej njebojaſnej raſno'cžu by wojowanje dale
wjeſcž móhť. Pſchetož tať dženka wězy leža? Dyrbimy ſej raſ
bjeſe wſcheho worjanocženja prajicž: dobywal we wójuje je Rom,
je bamž! Ewangeljka Němſta leži ſaražena a wokolo njeje je ſo
Romej ſchlachcžiko, ſ wuſſacžom Čěſteje, ruſy katholicke ſtaw
wutworicž. Tehodla ſtej na ſtraži, tež ty ewangeljſki ſerbiſki lud!
Džo ſo ſnamjenja pſchi'porjeja, ſo chzedža tež w Němſkej pytacž
duſche kójicž ſa ſwoju „ſamowobožazu“ zyrkej. A kelto ewan-
geljſkich njeſchindže jim ſ wuſpſchestrěnymaj ruſomaj napſcheczo?
Tať móže'ch žady ſlyſchecž, tať na pſch.: Wny mamy tola je ne h o
Šbóžnika a takſo ſhromadneje wěry, ach tón roſdžel tať wulki
njeje. Ale je tomu tať? Božedla niž. Šchto by drje tajki muž,
tať Löſcher prajit, hdy by dženka pſchijſchoť, a něſchto tajke ſly-
ſchaf? Wnamy jenož hiſcže tať malo ewangeljſkeho wědomnja,
ſo móžemy my katholicim napſcheczo pſchicž? Wacž a w kajſej
mērye katholicim ſ žyla hiſcže ſchecſzjanſtowo je abo niž, tuta
praſchenje nochzemy dženka roſriſacz a ſ njeje ſo ſaběracž, ale to
jene je wēſte: njebychmy reformazije mēli, bychmy dženka hiſcže
w ſrjedžnem wěku žiwi byli! Rom je tež nam dženka hiſcže
ſ najſurowiſchym njeſchecželom, kiž ludy a duſche do nabožni-
ſkeje a tež, pſches ſwoju mjeſynarodnoſcž, do narodneje tupocze
wjedže. Tehodla ſteje na ſtraži! Wobſchowajcze, ſchtož macze,
ſcže haſke ſhubili, tať lohko ſaſo njeđoſtanjecze. A ſo je ſtrach
woprawdže wulki a tute žady niž jenož hoſe, fanati'ke firby, to
móže kóždy dowidžecž, kiž raſ do někaſkeho katholickeho czaſopija
hlada, hdžež ſo ſhwala a wjeſela, ſo w Danſkej, w Nižſemſkej
a Jendželſkej, hdžež zyrkej pſchijamka dla ſ Romom jedna, jich
móz a jich „katholicke wěro'cž“ (?) tať jara pſchiběratej, a hdžež
ſkorža, ſo „ewangeljſki ſwjaſt pocžina ſo ſaſo njelubje hibacz“.
Pravo maja w tym, bohuzel, ſo „ſo ſylne wrócjenje ſ nabožni-
nje praktiſzy jaťo wrócjenje ſ bamžowſtwu wſjewi“. Kať to
p'chindže? Dofelž lud njewē, ſchto je nabožina, dofelž proſty lud
huſto doſcž mēni, ſo nabožina wobſteji ſe ſwankownych, myſtiſkich
a ſymbolſkich wězow, tať ſo nam ſjewja w romſkej miſhi. Ale,
moji lubi, chzemy w'chaf ſabyč, ſchto ſu nam naſch Luther a
Zwingli a Calvin nadželali ſ woprawdže doſcž wulki bēdže-
njemi? Chzemy prawu ſnutſkownu nabožinu, kiž njeje božedla
niž to ſamſne tať „ſo podcziſnjenje zyrkwinſkej wucžbje, ale
hluboſo ſacžucžena, žiwa dowěra ſ Bohu, kiž je w Šhryſtuſu
hnadny a ſmilny“; chzemy to dacž ſa wězy, kiž drje rjany na-
pohlad maja, ale w ſnutſkownem ſu hoſe a próſdne? Ja myſlu,
ſtajimy ſo radſcho na ſtronu tajkeho p'chědſchorojnika, kajkiž bē
Löſcher, kiž wědžicze, ſchto chzyſche, jeli ſa jenicžku wěroſcž wu-
ſtupowacze, kiž leži w ewangeliju a w přědowanju Šhryſtuſa,
a kiž ničjo ſ tutymi wot cžłowjekow wumyſlenymi wězami a
wězami cžinicž nima, kiž ſo ſa nu'ne ſa ſbóžnoſcž pſchijhwala, a
kiž ſu ſ wjetſcha ſe ſtarých p ó h a n ſ k i c h kultow wulhadžate. —

Gladajcze na Čžěřtu, tať so tam žiwa ewangeliſta wěra wuwije, woni tam tež wědža, ſchto chzodža; tuž stej tež ty kerbski ludo kručze na ſakladže reformazije a pſchiběraj to ewangeliſkej wěrye! To njech je myſl, kotruž nam knjertniny Löſchera pſchibowaja!
R—a.

Zyrkej a ſtata.

Dželenje zyrkwoje a ſtata bē zylh čžaſ heſto; w tu ſhwilu je troſchlu woinjelnyto. Naſch čžaſ a wobſtejnoſcže, kajkež ſo nětkole wuwuwaju, maja ſ tutomu praſchenju dželenja wſchela-lore prajicž. Dželenje zyrkwoje wot ſtata w tym, ſchtož ſarjadniſtowo a hoſpodařſke praſchenja naſtupa, haj, tuto njech pſchindže! Trjebamy wot ſtata njewotwiſnu, ſamoſtatnu zyrkej! Ale tuto dželenje pſchindž ſ prawdu a ſ prawom, niž ſ namozu a ſ njeprawom, tať ſo zyrkej wobkhowa a doſtanje, ſchtož je jeje! Namopať pať ſaſo: Zyrkej njech napjelnja a naſpěča poddanow ſtata bóle a ſwěrnijeſho ſ nabožnym duchom, ſ kſchecſzijanſkim ſmyſljenjom! Tuczſi tať wot kſchecſzijanſtwa ſapichijeczi poddanoja pať njech dobywaju wolwa w ſtacže a na ſtacže, we wyſchnoſcžach a na wyſchnoſcžach! To budže ton prawy a wěrnny ſwiſt mjes ſtatom a zyrkwoju, a to budže ſe žohnowanjom luda, kiž tajkiſch poddanow a pſches nich tajku wyſchnoſcž ma! — Mamy my to pola naſ? Ani to jene, ani to druhe! My nimamy ani to ſwonkowne dželenje ſtata a zyrkwoje ani tuto ſnutſkowne wěrne kſchecſzijanſke ſwojaſanje zyrkwoje a ſtata! A to je naſcha wulka ſchoda! Se ſchodu by pať ſa tuto nowe duchowne ſjednocženſtowo bylo, bychmy-li jo po katoľſku abo lěpje po romſku ſroſumili. Wo ewangeliſtu jo ſroſumimy, po ewangeliju! A kaž ſebi nježadamy ſwonkowne a ſnutſkowne nadknježſtowo abo móznaſtowo zyrkwoje nad ſtatom a wyſchnoſcžu, ně to ſebi žadamy, ſo njeby ſtat ſe ſwojimi wyſchnoſcžemi hinať mohł, hačž čžinicž, ſchtož po ewangelijonje, a to tehodla, dokeľž wutroba a ſwědomjo wſchěch je napjelnjene a naſpěčene ſ nabožnym duchom, kotruž ſe ſłowow biblije, ſe ſłowow Jeſuſowych čžerpamy a křebamy. Tole je, ſchtož nam pobrachuje, nam w ludu a poddanach naſcheho ſtata a runje tať we wyſchnoſcžach naſcheho ſtata! To je nam nětkole ſe ſchodu, ſ wulkej ſchodu a to jenotliwym, to poddanam a to ſtatej runje tať! A tole móže ſe ſahubu bječ a to budže ſe ſahubu, hdyž to njebudže bóřſy hinať hačž nětkole, hdyž njeſchecſzijanſki duch, hdyž duch njedobrych počinkow dobywa na mozach a na wliwje w ſwonkownym žiwjenju, we žiwjenju poddanow ſ poddanami, poddanow ſe ſtatom a ſtata ſ poddanami a ſtatom ſe ſtatami. Redžbuj tola na čžinki w hoſpodařſkim žiwjenju, njech to wiko- wanje, njech to dawkidawanje, njech to nětkole to tať mjenowane „wotwarjenje ſaſtojnikow“ a to praſchenje wothódnoſčzenja pje- njeſ, hypothekow, počžonkow, nalutowaňſkich pjenjeſ atd. atd. — Tať: Dželenje ſtata a zyrkwoje, haj, tuto njech pſchindže! A ſaſo: Zylle, doſpoľne budž to ſjednocženje zyrkwoje a poddanow a tať tež ſtata pſches ſwojaſki kſchecſzijanſkeje wěry, a tať kſchecſzijan- ſkiſch dobrych počinkow! A to je móžno, hdyž kóždy, hdyž ty ſam jaťo přeni ſy ſjednocženny a ſwojaſany ſ twojej bibliju a tať ſ twojim Ebožnikom a tať ſ twojej zyrkwoju zylle a kručze pſches njeroſwjaſajomne ſwojaſki ſwěrneje wěry! A tole je na tebi! A hdyž ničžo druhe njemóžeſch čžinicž ſ ſpomozěnjem zyrkwoje, luda, ſtata, tole móžeſch a — njemyl ſo! — tole dyrbiſch, jeli ſo chzeſch bječ kſchecſzan a ſtaczan!

Móžeſch Bohu čžekncž?

Hajniť w Schyrſkej mějeſche mlodu žonu a hólcžka. Eſa- motna lež ſche wjeſta, hdyž hromadže bydlachu. Pſcherědto wi-

džeſche mandželſkeju wjeboleju, runjež rad a huſto we wjeboľym towařſtwe pſchewywaſchtať. Bližſchi ſnaczi powědachu, ſo hajniť a jeho mandželſka do žaneho Boha njewěritaj a ſo njechatať ničžo wo Boſy a Jeſuſu wjedžecž. Čžžke domaphtanje w ſwójbje bē muža ſ temu dowjedlo, ſo bēſche ſo wot Boha wotrjeť a nětko mēnjeſche, ſo móže runje tať derje bjeſ Boha žiwy bječ. Myſle- ſche ſebi, ſo móže Bohu lubemu ſnjeſej čžekncž, hdyž w ſwojim domje ſłowow „Bóh“ wjazy njeſchlyſchi.

Maly ſynť njeſmēdžeſche ničžo wo Božej luboſczi, wſcheho- wſchudžomnoſczi a prawdoſczi ſchlyſch. Jenje ſo maczeť ſe ſynťom njemodleſche, runjež maleho ſynťa ſa pſchiboha mějeſche. Tuž bu hólcžk 6 lět ſtary a dyrbjeſche do ſchule. S krotkej mod- litwu, ſ próſtww ſ Bohu ſapocža wuczeť roſwucžowanje a nětko dyrbjachu tež džeczi modlitwy a ſpěw prajicž a wuſpěwacž. Kóžde džecžo wjedžeſche něſchto wo Boſy. Jenož hajnikowy ſynť kēdže- ſche pſchekſapieny mjeſ druhimi džecžimi, wón ničžo njewje- džjeſche. Jeho jažnej wócžy hladaſchtej na wuczerja a ſkóncžnje ſo wopraſcha, ſchto dha je Bóh luby ſnjeſ. Kať požadny poſlu- chaſche hólcžk na wuczerja, hdyž powědaſche wo ſtworjenju čžlo- wjeťa ſwěriatow a ſwětkow, Božeho ſkóncžka a ſwěta.

Zylle pohnuty pſchindže hólcžk ſe ſchule domoj. Přenja pra- ſcheň bē hnydom: „Čžehodla njeječže mi ženje ničžo wo Boſy po- wjedali? Wſchě džeczi wjedžachu tať kražne wězy wo nim.“ Ale nan a macž njeroſumijchtať ſwoje džecžo. Saſaſchtať jemu, dale na Boha ſpominacž, chžyſchtať jemu ſkóncžnje wotrěčecž, ſo ſ zyla Bóh tu je. Maly duſcha pať bu tať roſbudžena, ſo na ſahorjenje čžuwow čžěžyſch ſchori a ſa někotre dny wumrje. Wot ſynizy ſajateho ſchlyſchachu pſchezo jeno ſo praſchecž: „Schto je Bóh? Čžehodla njeječže mi ženje wo nim powjedali?“

Bjeſtroſchtnaj ſtejeſchtať ſtariſchej pſchi kaſchežu ſwojeho lu- beho džječža, a čžžke poroſi pſchecžiwow ſebi a mandželſtemu pſchindžechu ſ erta wboheje blažneje maczerje, kotraž bē kžž mē- niťa, ſo móže bjeſ Boha žiwa bječ. Wludnu dyrbjachu ju do hojeřnje dowjeſč a nana pſchecžehaſche pračhu wo Boſy wſchitke jeho žiwe dny. Wucžeknyť njeje Bohu.

Bjeſ Boha na kwečže.

Epizala Kriſtina Rohowa.

(Pokracžowanje.)

Jaťo ſo ſežena ſypny, bēchtať hóľzaj runje w horach. Nje- móžeſchtať ſamo tať prawje do jſtww nutſ. Ludžo ſo bojachu, ſo ſo wſcho dohromady na njeju ſypnje a radžachu jimaj: „Lē- hajtať radſcho wonkach!“ Hóľzaj poſluchaſchtať a lēhaſchtať we kóľni, Bundaſch ſ nimaj.

Tuto lēčžo bē jara deſchecžojte, a Martinko mějeſche tehodla je ſkatom wjele hary. Dyrbjeſche ſa tym hladacž, ſo njebychu pſchewjele mokreho žraťe, a ſaſo, ſo njebychu hlóďne do hróďje pſchlyſche. Mimo teho mějeſche tuto lēto wjazy wozow; tute roſbēžachu ſo pſchezo ſaſo. Bē jenož derje ſo móžeſche je Jožka pſchezo ſaſo tať derje pſchelicžicž, hewať byſchtať drje huſta jenu abo tamnu ſabylaj.

Kať wječžor ſadžeržachu Jožka dolho w hajnikowni a póbla- chu jeho potom ſ liſtom do wſy. Martinko dyrbjeſche ſam ſtadko domoj čžericž. Dwójy, trójy liczeſche wozy, hačž by je tola wſchě hromadže mēľ. Po pucžu ſebi na to myſleſche, tať je tola ſkót njeječžerplivy, bē dženkja ſo to ſ nim tať honicž dyrbjal, ſo njebē wjazy hačž dwē ſchucžy čžitacž mohł. Jenu ſ njeju nje- ſroſumjeſche: „Čžłowjeťa Eſyn je pſchlyſchoť, ſo by phtal a ſbóžne čžiniť, ſchtož je ſhubjene.“ Schto mohł to ſnjeſ Jeſuſ phtacž?

Człowjekow. Sdyž człowjekow, czechodla jich to pyta? Co by mi to tola něchtón rosprajicž mohł!

Tak samyhlenny pschicžeri stadlo hacž do wšy. Róžda ho'posa pschińdže po to štwaje, — tu pobrachowasche jena wowza; bě to mlynkovej.

„Ty tajki a hinajšchi!“ žona jelesche, sčtož jej hlěna na jasył pschinješe. „To je tón džak sa to, so bym cži twojeho hólza žiwika! Sčto wě, sčto staj do hluposczow cžiniloj, a ja pschińdu psches to do sčtody!“ Nadawasche jemu sle njedobre.

Martinko steji tam zylu chwilu kaž sbity. Je jemu žel, so je žonu roshněwal, a hiščeže bóle, so je so wowzka šhubika. „Sčto tam to ta khuduscha žama lutka šapocznje?“

Martinko so wobroczi a cžerjesche wróczo k horam. Šhadžesche runje měšacž tak wulki kaž taleč, jako by jemu prajicž čyžyl: „Njebój so, Martinko, wschač cži ja pomham! Pytaj jenož, ja cži šwěcžu!“

Jejo njeměr da jemu nowych mozow, lecžesche kaž bjes du'che; njesastanje, doniž njedoběhnje k šiwětinje w lěžu žyle pschepoczenny. Tam leži khwilu na semi, doniž so jemu wutroba njesměruje. Potom šapoczja pytač a wolasche: „Pój, mačka, pój! — Pój! — pój!“ Wola dołho, — wola podarmo. Wšchitto wostanje cžicho! — Wola tšchnje, wola płaczo! Škóncžnje dawa so i daloka štwjchecž žalo'cžaze: „Mā—ā—ā!“

„Wowzka, moja wowzka!“ šakšichny radosčiwny a hižo leczi tam psches cžernje a ferki, psches pschěrowny, rěčžki, stakly, špowalane sčtomny a stare korjenje! Tu padnje, tam so šakopnje! Tu so kalnje do naheju nohow, tam so rošdrapa! Ale na ničžo njefedžbuje, jenož wola a hlada, doniž ju njenamala! Ale hđže! Měšacž šwěcžesche tam; hlubočo, hlubočo mjes škalistami a lečžinami, tam leži wowzka! Čžernje šu so jej do wolny šaplette; njemóže ani stacž! Sdyž po nju njepóndže, tam šahinje!

Martinko tam stejelše, a bě jomu kaž by w nim hlóš prajil: „Cžłowški Šsyn je pschichot, so by pytal a šbóžne cžinil, sčtož je šhubjene.“ Ach, nětkole dorosumi tuto šlowo! Tak kaž wowzka ženje njebý mohla šakž horje pschińcž, tak njemohli šli, hrěšchni cžłowjekowo ženje do njej pschińcž. Wowzku džeržachu cžernje, cžłowjekow džerži to šte, kotrež šu cžinili, a k tomu djabot a šmjercž! Tehodla pschińdže Šnjes Šesuf a wolasche; kotraž wowzka so jemu wotwola, tu pytasche a namala, tu nješesche horje. „Tež mje je tak namakal, tež mje nješe, tež mje!“ Martinko šebi myhlesche, so je nětko sčtucžu dorosumil.

Pušchczi so po štale dele k wowzhy. Pod nohomaj pušchcža so jemu kamjeń. Běda! So njebý wowzku šarasył, džerži so jeno i rukomaj; tola kamjeń, sa kotruž so i prawizu džerži, so pocžina wotdriježowacž! „Sdyž so tež hiščeže kamjeń pod mojej lěwizu pušchczi, šabije mi wěscže wowzku!“ pomyšli šebi

a so strachuju wo wowzku, pušchczi tež hiščeže druhu ruku. Potom ša'chumi jemu to we wušchomaj a šacžmi so jemu pschěd woczomaj; bě to, jako by i dala wjele šwonow šwonilo, — a cžicho bu wšcho! Na tak dołho, to Martinko njewjedžesche. — (Pofracžowanje.)

S bliska a i daloka.

S pruskich wožadow. Sdyž so tydženja se šakšich wožadow pišasche wo njedobahazny dorosče bohóšlowow a tak wo tym praschenju, tak to w pschichodže šerbške šakške městna wobšadžecž, njekměny pruske wožady šabycž a jich šastaranje. Tuto napočzi šerbštemu ludej wobedu Šužizow tón šamy šhutny nadawč, so šwěru štaracž wo to, so bychu so i pruskich wožadow jich dale a wjazy je šerbškim duchownym wobšadžiko. Šaj tu je hiščeže tajke šwěrne džělo nusnišče, dofelž tam hižo nětkole mozny njedobahaju, Ššerbow šastaracž w nabožinje w macžernej rěčži. Tu budže kóždy mlody šerbški bohóšlow i wutrobu witany. Wjelež twěny, je w tu šhwilu na pruskich uniberšitach jenož jedyn šerbški bohóšlow w pruhowanju. Jeli so jich wjazy tak daloko abo tola na uniberšitach, cžim lěpje to. Njech wo tym něchtón, kotryž wobštejnoscže na drobnišcho šnaje, tu wjazy wo tym pišče. „Šowarštwu pomozny ša študowazny Ššerbow“, kotrež w tutych dnjach wo dalšchim špomoznym škutkowanju wuradžuje, pschějenty, so so by jich prawje wjele tajkich namakalo, kotřiž čyždža šwěru šobupomhacž. Ššerbam wobedu Šužizow pak njech je tež i tutym i nowa pokasany šwajatý nadawč, kotryž maja dšpjelnicž; njeje jim tola daty wot cžłowjekow ale wot Šnjesa Šesufa šameho, hdyž kaže, so bychmy ššli a přědowali wšchitkim cžłowjekam. Tón šwěru njedopjeluju tutón nadawč, kotryž so šprawnje šobu njestara wo to, so by so šerbštemu ludej w macžernej rěčži přědowalo po wšchem kraju. —

S kraja. Š nowa šakške šnutsčowne ministerštwu na to pokáže, so njeje jenož wšchem wožobam do 16 lět šakasane, rešowanške šubje wopytowacž, ale tež do žyła wšchem, kiž maja hiščeže do pofracžowanškeje šhule šhodžicž. Šacž drje so to tež ša tym hlada na rešwanškich šubjach a domach? Šacž drje to wšchudžom na to džiwaja cži, kotrymž je mlodžina dowěrjena? Njeje-li temu tak, njekměch jenož na mlodžinu šwaricž ale runje tak abo hiščeže bóle na tych, kotřiž šwoje pschihluschnosče a nadawči pschecžiwu mlodžinje njedopjelnjeja.

Še Ššlepeho. Šyrkwine powječče i naschje wožady, šakraž ma něhdže 4000 dušchow, i lěta 1923 šu tele: Ššarodžiko je so 89 džěczi, 47 hólčkow a 42 hólčkow, mjes nimi 2 mšwonnarodženej, 1 do štwj. ššchčženizy šemrěte a 1 ras dwójnikaj. — Ššchčženški šlub je wobnowišo 115 džěczi, 61 hólzow a 54 hólzow, 70 na šerbškim a 36 na němškim. Ššerowanjow je bylo 34. Šemrěto je 51 wožadow a buchu na 8 wošadžinych pohrjebnišchčach pohrjebane. Š Šožemu šlidu je pobýlo 4378 a to 3510 Ššerbow a 868 Ššemžow, mjes nimi 1363 šerbškich mužškich a 2147 šerbškich žónškich. Doma je 38 wšprawjennyh.

Šistownja.

I. j. Š. w Š. Wutrobnje so džakuju ša šist a ša wšcho, sčto šcže mi i nim póžkal. Šo šu tež tak něhdže moje myhlicžki a mēnjeňa, kotrež wo špolitizy atd. wšprajicže; w šhospodarškim mēnjach, šo je to w Ššruskej wo wjele lěpje hacž w Ššakškej. Ššroschu wo Ššakšchu pschecželnitwu pomoz ša nasche škopjeńka! A tak: „Ššomhaj Ššoh!“

Š. w Š. ša Šept. — Š. w Š. ša Šez.

Ššamolwity redaktor: šarat Ššyrgacž w Ššohacžizach.